

УДК338.3

О. П.Микитюк¹, К. В. Петренко²¹ – Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна² – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» ім. Ігоря Сікорського, м. Київ, Україна

Вплив трансферту технологій на розвиток постковідної економіки

В умовах пандемії сучасний світ одночасно стикнувся з багатьма викликами не лише в системі охорони здоров'я, освіти, а й в економіці в цілому. Постковідна економіка в світі може змінити цілі галузі, моделі поведінки та організації бізнеса і споживачів. Перехід в онлайн може стати довгостроковим трендом, як і віддалений режим роботи для певної сфери діяльності. Деякі галузі, такі як авіаперевезення, туризм, офлайн-освіта, готельно-ресторанний бізнес тощо, будуть змушені швидко змінюватись, або очікувати значних втрат, певні види діяльності взагалі можуть стати не потрібними, а фармацевтичний бізнес навпаки набрав обертів і отримує значні інвестиції, спрямовані на боротьбу з пандемією. На даному етапі в умовах карантину значно збільшився попит на використання інформаційних та інноваційних технологій, які і до того були невід'ємною частиною сучасного життя.

146

Отже, закриті кордони та масові локдауни розставили інші пріоритети до впровадження інновацій. Фармацевтична індустрія, звичайно ж, опинилася в епіцентрі цих подій — гонитва за вакциною і посилене інвестування в R&D іще раз наочно продемонстрували цінність нематеріальних активів, як і сфери інтелектуальної власності взагалі [1; 2, с. 27]. Тому реформа законодавства в сфері захисту прав інтелектуальної власності давно назріла. Так у 2020 році Верховна Рада України прийняла низку законів щодо реформування та захисту сфери інтелектуальної власності, а саме:

Закони України «Про створення Національного органу інтелектуальної власності» від 16 червня 2020 року; «Про реформу патентного законодавства» від 21 липня 2020 року; «Про посилення охорони та захист прав на торговельні марки й промислові зразки і боротьбу з патентними зловживаннями» від 21 липня 2020 року.

Прийняті закони насамперед спрямовані на виконання зобов'язань України перед європейськими партнерами в рамках Угоди про асоціацію з ЄС. Надалі Україні необхідно забезпечити виконання прийнятих норм.

З самого початку пандемії ми стали свідками неймовірного зв'язку між інтернет мережею і суспільством. У світі спостерігається прискорена цифровізація економіки, багатьох видів діяльності та послуг, включаючи системи відео-конференц-зв'язку на робочих місцях і за їх межами, доступ до систем охорони здоров'я та освіти, а також до товарів і послуг першої необхідності.

Для України – це шлях модернізації багатьох галузей економіки, так само як і європейська інтеграція. З одного боку він буде сприяти подоланню технологічної відсталості, застосуванню новітніх технологій, з іншого боку це пристосування до нових викликів сьогодення. Тому саме трансфер цифрових та інноваційних технологій і вміння користуватись ними відіграє важливу роль у світо-господарському процесі.

Під час карантинних обмежень залежно від специфіки роботи, підприємства можуть використовувати різні технології, і не лише цифрові, а й механізми та категорії трансферу технологій такі як:

- блокчейн,
- великі дані,
- штучний інтелект,
- роботизація,
- безпілотні та мобільні технології,
- технології 3D-друку,
- без паперові технології,
- туманні обчислення,
- біометричні,
- технології верифікації та ідентифікації,
- квантові технології,
- багато інших.

Оскільки вони позитивно впливають на ефективність, результативність, вартість та якість різних видів економічної, соціальної та індивідуальної діяльності.

За своїм економічним змістом механізми трансферу технологій слід розуміти як засоби, за допомогою яких здійснюється трансфер, а категорії як різнобічні фактори виробничого процесу, що втілені у певній технології [3]. В умовах сьогодення можна виділити такі механізми трансферу технологій [4]:

1) документація у вигляді інструкцій та специфікацій для певних завдань, усні та письмові комунікації за допомогою цифрових програм передачі інформації;

2) дистанційне навчання, в тому числі на робочих місцях;

3) відрядження та обмін технічним персоналом, що не завжди можливо в умовах карантину;

4) передача спеціалізованого обладнання. На вибір форми трансферу технологій впливають багато факторів, особливо в умовах «корона вірусної» кризи.

Це можуть бути специфічні особливості передачі певної технології, економічний стан промислового підприємства, що здійснює технологічне оновлення, характеристика зовнішніх умов та ризику щодо логістики та трансферу технологій.

На сьогодні в умовах глобалізації та провадження індустрії 4.0 перед підприємствами в усіх галузях економіки стоїть багато завдань крім основної діяльності, таких як покращення інфраструктури та логістичних систем, використання техніки і технологій відомих брендів, забезпечення кваліфікованим персоналом підприємств, які зможуть працювати з новими технологіями та технікою.

Слід також зауважити, що індустрія 4.0. та цифровізація вплинула не лише на підприємства, що працюють виключно на зовнішні ринки. Це вперше за все стосується виробників сільськогосподарської продукції, харчової, фармацевтичної, хімічної промисловості, та торгівлі [5]. Зміни відбулися у ставленні до якості товарів як в середині країни, так і за її межами, вони спричинили зміни у позиціонуванні вітчизняної продукції та змістили акценти, що робляться у маркетинговій політиці та комунікації.

Висновок

Отже, інтелектуальна власність завжди йде пліч-о-пліч з інноваціями. Саме вона забезпечує нам ефективний економічний розвиток та створює умови

для захисту і розвитку інновацій. Таким чином створивши дієвий організаційно-правовий механізм захисту інтелектуальної власності можна створювати інновації та впроваджувати їх в життя на благо всього суспільства.

Крім того необхідно пам'ятати, що від рівня охорони та захисту інтелектуальної власності залежить не лише розвиток української держави, а й партнерські взаємовідносини з міжнародними партнерами.

Список використаних джерел

1. Кудрицька Т. Фарма, інтелектуальна власність та інновації в епоху пандемії URL:

https://aequo.ua/ua/publication/articles/farma_intellektualnaya_sobstvennost_i_innovatsii_v_epokhu_pandemii (дата звернення: 04.04.2021).

2. Dvulit Z., Mykytiuk O., Onysenko T. Features of mergers and acquisitions in the pharmaceutical industry/ Z.Dvulit, O.Mykytiuk, T. Onysenko // Теоретичні та прикладні питання економіки. Збірник наукових праць. – 2020.- Випуск 1/2 (40/41). – С. 25-32.

URL:http://tppe.econom.univ.kiev.ua/data/2020_40_41/zb40_41_12.pdf (дата звернення: 05.04.2021)

3. Лихолет С.І. Трансфер технологій як елемент технологічного оновлення промислових підприємств / С.І. Лихолет // Міжнародний науково-практичний журнал «Економіка та держава». - 2016. - №1. – С. 49-52. URL:http://www.economy.in.ua/pdf/1_2016/12.pdf (дата звернення: 03.04.2021).

4. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). Compendium of International Arrangements on Transfer of Technology: Selected Instruments. — Geneva: United Nations, United Nations publication, Sales No. E.01.II.D.28. — 2001.

5. Петренко К.В. Бердичевська М. Шляхи підвищення ефективності проведення інноваційної діяльності транснаціональними корпораціями. Підприємництво та інновації, Підприємництво та інновації, МУФ . Випуск 11, 2020. С.18-24

Цей матеріал був поданий до IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності», що відбулася 22.04.2021 та був розміщений в рамках цієї конференції для ширшого ознайомлення за погодженням з автором